Ч. 127 (11.095). Львів, пятниця 10. червня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописія не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Крівавий епізод.

Львів, 9. червня 1927.

В ланцюгу взаємин Рад. Союзу з капіталістичним світом знову наступив крівавий акт трагічного овучкого характеру. У Варшаві впав убитий револьверовими стрілами офіційний представник Рад. Союзу пос. Петро Лазаревич Войков. Спричинником крівавого акту є 19-ти літній учень виленської гімназії Борис Коверда.

Варшавська подія відібється широким відгомоном у цілому світі. Без сумніву, ненадійно трагічна смерть Войкова найде глибший і повніший резонанс, як убивство Воровського в Швайцарії. Вже сучасний момент, наставлений на горячкові настрої, момент — так сказатиб — підвибуховий мусить кинути специфічне освітлення на варшавський епізод.

Револьверові стріли на варшавському двірці впали саме в хвилі, коли англьо-радянське напруження після зірвання дипльоматичних і торговельних взаємин витворює важку атмосферу воєнного конфлікту; коли творення протирадянської ліги і поширювання протирадянського фронту приймає все конкретніші форми; коли американський амбасадор у Парижі Геріk кидає на радянсько-комуністичних керманичів оловяними словами, яких не зустрічається в ніякому дипльоматичному словнику; коли в Німеччині, єдиній союзниці Рад. Союзу, йде жвава виміна думок між міністерством закордонних справ (протирадянсько-настроєним) і міністерством військових справ (може не так антирадянським, як зневіреним у силу і перемогу червоної армії); коли радянська дипльоматія, не вважаючи на деяку поправу китайської ситуації в свою користь знаслідок відновлення наступу Чанг-Цо-Ліна, нервово звертається обличчям до Европи, шукаючи шляхів і створюючи засоби для пролому цупко монтованого протирадянського фронту. Правда, крівавий акт на варшавському двірці скоївся в хвилі, коли польська дипльоматія *pro foro externo* робила досить поважні заходи для заключення пакту про неагресію з Рад. Союзом. Також убитий пос. Войков був прихильником цього пакту. Від 1924 р., себто від хвилі обняття становища радянського посла у Варшаві після кн. Оболенського, він послідовно змагав до польсько-радянського співжиття. За Войкова не було ніодного виступу в обороні „славянських національних меншостей“ — навіть по лінії обовязуючих постанов рижського трактату, не було навіть такого виступу, як за кн. Оболенського. Пос. Войков був з крови і кости російським дипльоматом, представником Союзу Рад. Республик, в якого склад входить друга щодо величини українська республіка, але представником Росії. Він то „перечистив“ радянське посольство у Варшаві з українського елементу, зводячи його до чистої декорації. А всеж таки в тій Варшаві, яка щиро чи нещиро змагала до неагресійного пакту, яка мала винятково догідну позицію для осягнення якнайкращих умов польсько радянського порозуміння з огляду на англьо-радянське напруження, — а всеж таки в тій Варшаві це резидував один з найвизначніших представників польсько-радянського порозуміння, впав передіравлений револьверовими кулями пос. Войков, носій і пропаґатор того порозуміння.

І тут кидаються у вічі деякі досить дивні моменти. Перш усього польська преса рострубіла в першій хвилі, що спричинником убивства є російський монархіст. Виявляється, що ним є молодий гімназійний учень, який безумовно не міг бути переконаним монархістом. Мотив убивства: відмова візи на поворот чи поїздку в радянщину, теж дуже натягнений і маловажний. Переконаний націоналіст, себто людина зі заокругленим політичним світоглядом, хіба розуміє, що дозвіл на візд у Рад. Союз залежить не так від посольства, як від комісаріяту закорд. справ у Москві. Зрештою, це мабуть перший випадок в історії, що хтось стріляє представника великої держави за відмову візи, до тогож за відмову чогось, що є щоденним явищем, з яким годяться десятки тисяч емігрантів, що хотілиб вернути до батьківщини. Не менше мусить дивувати й те, що „покривджений“ явився аж з Вильна, що він там досить довго чигав на пос. Войкова, щоби тільки пімстити свою особисту „кривду“. Як бачимо, зява крівавого вчинку Б. Коверди, яку впихають у безбарвні рямки пашпортової візи, коли навіть зродилася в хвилі хоробливої екзальтації, хіба мала час збліднути і потахнути. Ясно, що премедитаційне вбивство з такого маловажного приводу представника великої держави не є нічим оправдане навіть у людини ненормальної. Офіційні вістки з приводу крівавої події починають поширювати свою базу. Бо коли свій „монархізм“ заперечив сам спричинник убивства, коли відмова пашпортової візи для кожної людини є не лише маловажним, але просто смішним мотивом крівавого акту, то первісний „монархізм“ заступив широкий „програмовий“ оклик: „За національную Россію!“, але ще менше оправданий і дивоглядний в устах хлопчака, як „монархізм“. Бож „національная Россія“ — це надто широке поняття, таке широке, що в ньому зовсім добре і вигідно вміщується і Рад. Союз. Не менше дивне, що польська влада не знала нічого про присутність пос. Войкова на варшавському двірці. Пояснюється це тим, що рад. посольство не домагалося охорони своїх членів і не повідомляло про їх рухи на території Варшави. Хіба ясно, що кожний рух рад. посла мусів бути і був відомий варшавській поліції.

Все те окутує крліваву варшавську подію щонайменше мряковинням таємности.

Комунікат рад. посольства у Варшаві подає, що телеграма про приїзд Розенгольца, на якого зустріч виходив пос. Войков, не була шифрована. Про її зміст знали лише найближчі співробітники вбитого. Отже вбийник мусів бути в час повідомлений кимсь зпоза членів посольства. Це все ще більше згущує мряку біля крівавої події. Тому й не диво, що рад. представництво в Польщі виявило побажання участи через свого повновласника в слідстві, чим правду кажучи — поставило польський уряд у досить скрутне становище. У звязку з убивством пос. Войкова польський уряд, преса і публичан опінія ведуть себе дуже поправно, у висловах спожаління і тим подібних формах ідучи назустріч принятим звичаям. З огляду на накопичення складних політично-психольогічних моментів та сумнівів, звязаних з особою вбийника, важко сьогодні сказати щонебудь про наслідки крівавої події у Варшаві. На всякий випадок варшавський акт менше схожий на швайцарський а більше на сараєвський епізод. Смерть Воровського можна було пояснювати і виправдувати режімом воєнного комунізму. Револьверовий атентат на пос. Войкова є зовсім вільний від анальогічного підкладу. Зате вбитий представник Рад. Союзу в комуністичній єрархії мав не менше значіння, як арх. Фердинанд у габсбурській династії. Мотиви вчинку 19-тилітнього Б. Коверди мусять бути далеко глибші і важніші, як це досі виявило їх освітлення. На всякий випадок не є вони особисті, тільки загально політичні. Ті, що стоять за спиною молодечого атентатника, мали на меті: або спричинити розрив польсько-радянських взаємин і зліквідувати саму думку про підготовлюваний пакт про неаґресію, або навіть приспішити воєнний конфлікт на межі між капіталістичною Европою і Рад. Союзом. В цьому другому випадку важне було те, щоби виповідження війни наступило з боку Рад. Союзу.

Треба великої холоднокровности, поміркованости та щирих і поважних заходів керманичів світової політики, щоби з крови підступно вбитого радянського дипльомата не знявся огненний стовп нової воєнної заверюхи.

Правописна реформа і КП(б)У.

Остання конференція в справах українського правопису у Харкові, що має без сумніву всеукраїнський характер і що приняла деякі дуже важні постанови у справах нашого правопису, спричинила ще в ході її праць досить живий відрух у КП(б)У.

Ось харківський „Комуніст“ з 1. червня — тоді конференція ще була в повному розгарі праці! — приніс дуже знаменну статтю пера видатного члена КП(б)У Андрія Річицького під вимовним написом „Політичні висновки з правописного реформаторства“, в якій автор поставився дуже критично до деяких постанов конференції. Здавалось би, що та направду всеукраїнська конференція — є ж на ній і делегати всіх майже західньо-українських земель — повиннаб стати авторитетом у правописних справах для всеї землі української і для всього українського народу. Її постанови повинніб обовязувати також і КП(б)У і то тим більше, що цілу конференцію організував фактично уряд УСРР, а головою її є один з найвидатніших комуністів не тільки на Україні, але й у СРСР і до того ще й народній комісар освіти УСРР М. Скрипник. Не зважаючи на все те, до праці конференції ставиться КП(б)У критично, якщо не зовсім таки неґативно. В тому переконує нас названа стаття, поміщена в урядовому органі партії без ніяких застережень від редакції. З того виходить, що вона не має характеру приватного і не є лише висловом особистих поглядів Річицького, але навпаки віддає погляди партії на цю справу. А політичні висновки Річицького, отже і партії, з приводу правописної конференції яскраво висловлені в ось яких його словах:

„Переносячи правописні питання з кабінету народнього комісаря освіти, де засідає правописна конференція, притягаючи до них увагу широких пролетарських мас, ми певні, що пролетаріят і комуністична партія не допустять таких правописних експериментів, які новим гальмом стануть для нашого історично-культурного воза, що з такими труднощами партія скеровує його на соціялістичний шлях“.

З того виходить, що на перешкоді введення в життя всіх рішень правописної конференції стане активно передовсім комуністична партія більшовиків України, а тим самим і весь радянський державний апарат на Україні. Та покищо не входімо в аналізу такого становища партійного офіціозу, а приглянься самим арґументам Річицького проти деяких рішень конференції.

Перш за все кілька даних про те, як дійшло до цієї конференції, але даних, зачерпнутих у Річицького. Отже в 1925 р. доручила Рада Народніх Комісарів УСРР спеціяльній комісії розробити правила українського правопису на основі „найголовніших правил українського правопису Всеукраїнської Академії Наук“, затверджених і Радою Народніх Комісарів УСРР в 1921 р. Сама комісія звалася державною і мала за завдання впорядкувати та устійнити, а не р е ф о р м у в а т и український правопис. Остаточно по довгій праці комісія виробила кодекс правописних правил, в яких вона „розвязала — на думку Річицького — всі основні питання вповні правильно“. Теперішня всеукраїнська правописна конференція зібралася на те, щоби проєкти комісії остаточно скоріґувати і затвердити. Виходилоб, що все в порядку. Та виявляється, що ні, бо конференція взялася, як каже автор статті, проєкт комісії і взагалі весь український правопис р е ф о р м у в а т и.

Щож найбільше не подобається Річицькому? Перш за все осуджує він саму ідею впровадження до української мови латинського альфабету. З тим і ми погоджуємося, але з дещо інших від Річицького мотивів. А про його мотиви буде мова далі. Та латинський альфабет, як відомо, величезною більшістю голосів відкинено. До реформаторства зачисляє автор і такі справи як усунення апострофу.

„До цього часу — пише він — ухвалено скасувати апострофа, чого домагалися галичани, отже буря і пір'я, буряк і бур'ян, звавище і з'явище писатимемо однаково (перша поступка галичанам). В чужоземних словах звук „g“ ухвалено послідовно передавати через „ґ“, отже ґазета, ґеоґрафія, аґітація і т. д. (друга поступка галичанам). Чужоземне „l“, як правило, ухвалено передавати через наше помякшене „л“, себто писати кляс, плян, лябораторія, фільольоґія, клюб, бльок і т. д. (третя поступка галичанам)“.

Виходить, що вілися Річицькому чомусь аж у печінки галичани. Алеж галичан було там дуже мало, бо заледви трьох, а всі справи рішалися голосуванням. При чімже тут вони, коли могли розпоряджати ледви трьома голосами, а фактично то й ними не розпоряджали, бо один з них — як признає сам Річ. — д-р І. Свєнціцький був за класом, пляном, лябораторією, фільольоґією

т. д. Виходить, що проголосовували ті „льо" і „ля" а також „ґ" наддніпрянці, яких було найбільше. Та не в тому істота справи. Вона в чому іншому, а саме в мотивах, що наказують Річицькому ті правописні новини поборювати. А між мотивами є деякі дуже наївні та цілком не фільольоґічні і не наукові а деякі чисто політичні.

„Кажуть — пише Річ., — що европейське середньої мягкости „l" ближче передає ніж помякшене „л" (льо, ля). Алеж невже такі тугі на вухо росіяни, що мовили в своїй мові „л" твердше від українського, всеж, цілу низку звукосполучень з „л" передають твердо? З погляду української мови нема потреби такого мягчення, а з погляду політичного воно шкідливе. Звичайно всякий націоналіст український мусітиме вітати всі такі правописні зміни, що більше одгороджують вони нас від росіян. Адже і ці правописні реформи особливо що до „л" більше відріжняють українську мову від російської на шкоду самій українській мові (?). Щож до націоналіста російського, то й на його млин ллють воду ці правописні новини, даючи нові приводи до розмов на тему про „галицийское наречие".

А далі бачимо ще й такий наївний мотив:

„Немає ніякого сумніву, що коли, скажім, аґітатор або пропаґандист-партієць на селянських зборах (а тим паче на робітничих) буде говорити: льоґіка, ідеольоґія, то маса сприйматиме це так, що от, мовляв, корчить із себе пана. Ясно, що така „інтеліґентизована" українська мова послаблятиме наш культурний вплив на робітничі та селянські маси, що не вживають такої її „европеїзації".

От і договорився до абсурду про панів і „панську мову". Входити з ним у дискусію на ту тему хіба недоцільно.

Зате не без рації — це слід признати — деякі міркування Річицького відносно введення двох нових знаків до нашої абетки.

„Наш альфабет — пише він — має 33 знаки. І нічого, жили з ним, писали цими 33-ма літерами і розуміли написане. Тепер нас більшістю одного голосу конференція ущасливила ще двома новими літерами для звуків „дз" і „дж"... Правда, вчені люди кажуть, що для задоволення цього принципу (всякому звукові дати свій знак!) може треба булоб 80 літер, коли вважати на всі відміни звуків. Не доводиться говорити вже про те, що то значить для поліґрафічної промисловости запровадження двох нових літер".

„Не будемо особливо спинятися і на тому, що от, скажім, бідні европейські мови обходяться альфабетом з якихось злиденних 24 літер, а наша богатюща „мілозвучна" мова, що так, мовляв, подібна до італійської, не може жити далі з 33-ма літерами. Миж так пишаємося, що в нас правопис фонетичний!"

А далі то дісталося за всі ті „реформи" вже й самому Скрипникові.

„Дуже шкода, — пише автор — що голова конференції, який так слушно арґументував проти заведення нового знаку йот „(j") тим, що це погрожує одривом од мас, забув, про цю небезпеку одриву, проводячи свій проект „s" і „z". Особистий смак переважив тут міркування політика... А в теперішніх умовах таке „реформаторство", як от послідовне витинання апострофу, заведення „льо", „ля", „лю" в безлічі слів, що маси їх сприймали з „ло", „ла", „лу", а особливо заведення нових літер „s" і „z", нічого не даючи з погляду лінгвістичного, а утруднюючи в дану історичну хвилю нашу боротьбу на фронті культури, — таке реформаторство політично реакційне".

Отже боротьба з правописними реформами заповідається гостро. Признаючи Річицькому в дечому рацію щодо непотрібного вводження нових двох букв до азбуки, дивно нам всеж таки, що в нинішніх часах ставить цю справу так дуже принціпово і до того підходить до неї з чисто політичного становища якраз компартія більшовиків України. Можна надіятися, що критика праць конференції, а в звязку з тим і дискусія щойно починається на ту тему. Зі самого започаткування можна вносити, що дальший хід дискусії та полеміка прийме не тільки гострі, але й затяжні форми. А як добре піде, то й Скрипник готов піти слідами Шумського, тобто не виключена в звязку з правописом навіть кріза на державному становищі народнього комісаря освіти. І це не є таке неправдоподібне, коли „реформи" вже скваліфіковано як „реакційність". Коли обсервуємо те завзяття і те упередження проти правописних реформ на сторінках „Комуніста", мимоволі нагадуються нам ті „блаженні" часи з історії галицької волости, коли за „святе" „йор" чи „йори" люди були здатні на самопосвяту, коли за них розбивали собі лоби, ба що більше, коли ті „святі" заповняли весь зміст нашої політики протягом цілих десятиліть та вязнили громадську енергію тоді, коли далеко важніші національні та політичні справи спочивали в каригідному занедбанні і розвязувалися без нас, проходячи понад наші голови зі шкодою для всього народу.

В. Н.

Зеленосвяточна збірка на інвалідів.

Перепони адміністраційної влади. — Мусимо їх побороти!

Вже третій місяць добігає, як „Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами" (УКТОНІ) у Львові внесло (дня 16. березня 1927) прохання до львівського, станиславівського й тернопільського воєвідства за дозволом на переведення збірки, призначеної на допомогу українським інвалідам у часі від 12. до 26. червня ц. р. Досі наспів дня 3. VI. дозвіл тільки від львівського воєвідства. Санислабівське і тернопільське воєвідство ще не дали дозволу. Коли зважимо, що цього року не дозволено „Рідній Школі" перевести великодню збірку, то ці прояви проволікання й відмови є многозначучі. Вони вказують на свідоме ставлення перепон з боку органів адміністраційної влади.

Українське громадянство Галичини повинно, не вважаючи на все, дати доказ, що воно шанує своїх інвалідів як борців за святу народню справу та що вміє заопікуватись ними. Всі парохіяльні уряди, кооперативи, товариства і поодинокі громадяни одержали почтою та при помочи часописів чеки УКТОНІ, якими повинні відіслати жертви до Львова. Від цього ніхто не повинен відмовлятись. Кожна громада нехай постарається, щоби в Зелені Свята була відправлена панахида по поляглих стрільцях УГА, а при тій нагоді треба перевести збірки на інвалідів. Кожне товариство повинно з нагоди зеленосвяточної збірки призначити якусь квоту на допомогу інвалідам. Кожний громадянин повинен своєю лептою сповнити солідарно народній обовязок супроти окалічілих борців за волю рідного краю.

Незалежно від збірки по церквах і товариствах, на території львівського воєвідства відбудеться 7-денна прилюдна збірка на інвалідів у часі від 12. до 26. червня ц. р. (рескрипт львів. воєв. з дня 29. V. 1927 Ч. БП. 6640/27). Докладний речинець збірки визначують староства в порозумінні з місцевими комітетами. Філіям УКТОНІ і повітовим комітетам вже вислано збіркові листи і повновласти для збирачів. Від збирачів вимагається фотографій при повновластях або особистих доводів.

Можливо, що на днях надійде дозвіл на збірку від станиславівського і тернопільського воєвідства і що цей дозвіл можна ще буде використати. Одначе наша допомога інвалідам не сміє залежати виключно від цього. Хто розуміє свій громадянський обовязок і має добру волю, той знайде богато способів, щоби допомогти інвалідам. Мусимо стати незалежними від більше чи менше неприхильних зовнішніх обставин і конюнктур.

Дні Зелених Свят треба вповні використати для допомоги інвалідам УГА.

Вічевий рух.

Галич.

Заходом гуртка членів Національного Обєднання відбулася в Галичі довірочна нарада дня 29. травня при участи 125 представників громад галицького судового повіту. На нараді сільської інтеліґенції майже не було. Збори вибрали провідником отця сов. Навроцького, пароха Викторова. Реферат про одинацію виборчу виголосив д-р О. Меркун з Галича. В дискусії забирали голос о. Лободич парох Залукв, д-р Цимбалістий лікар з Болшівця, І. Фанощин кооператор з Галича та інші. На численні запити у виборчих справах давав основні відповіди референт. На нараді вибрано повітовий виборчий комітет, котрого головою став д-р О. Меркун.

Добромильщина.

Довірочна нарада делеґатів судового повіту Добромиль в справі громадських виборів відбулася дня 23. травня 1927 р. в салі Народнього Дому в Добромилі. Присутніх було 112 делеґатів з 30 громад повіту. Нараду отворив в імени Повітового Комітету УНДО о. декан Маринович і запропонував на предсідника наради о. Ґоцького, на заступника Якимця Андрія, а на секретаря п. Степана Жука. О. Ґоцький вказав на вагу хвилі і уділив голос о. И. Мариновичеві, який виголосив реферат про значіння громадських виборів для українського народу. Відтак пояснив д-р Антоневич ординацію виборчу до громад. Над обома рефератами виязалася дискусія, в якій пояснення до виборчої ординації давали о. И. Маринович і д-р Антоневич. Забирали слово: п. Войтечко, Вовний, о. Маринович, Войтович, Жук Володимир, Крепта й Юристовський. Ди-

---

Г. БРАСЮК 5)

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Ольга Миколаєвна вже була забула про виставу, як над вечір до неї ввійшла незнайома жінка.

— Оце я мати того Левка, що гроші пропали. Бачите, я ходила до Гапки, до ворожки, що ото в нас на кутку... То вже така, така!... До неї й з Забіли, до неї й з Моргунів... півсвіта до неї сходиться. Вона мені ото кинула на карти та й каже: „Гроші твого сина забрала русява женщина, що на схід-сонця а живе в казьонному домі"...

Ольга Миколаівна лагідно перебила:

— Чи не думаєте ви часом, що і ваші гроші забрала?

— Та ні... я б зроду не подумала, алеж карти...

— Повірте мені краще на слово, аніж Гапці на карти. Не брала я ваших грошей.

Жінка ображено замовкла. Раптом вона нестримано зарепетувала.

— Та що ви мені, баришня, забиваєте баки? Гапка як сказала? Русява женщина, на схід-сонця в казьонному домі. Та й хлопці добре бачили, голубонько, як ти в тому триятері терлась коло його штанів. Ти думаєш, я з тобою тут буду довго воловодитись? Та я тебе лярвуго, зараз на привзичайку! Голодранці! Вчителі нещасні! З рук видерлиб, не то з кешені...

Ольга Миколаєвна оторопіла. Вона тільки хотіла промовить, як жінка мов шуляк, налетіла на неї.

— Оддай гроші, злодійко, оддай! Коси повириваю!...

В цей момент у дверях зявився Сергій, а в другий — жінка лише бемкнула язиком і затихла за дверима.

Ольга Миколаївна впала лицем в подушку і заніміла.

— Ольго Миколаївно, облиште. Ви дивуєтесь якійсь бабі...

Тоді здригнулися плечі й голосний стогін вирвався з грудей...

За вікном снував вечір глибоку синю тугу. На дні іскрились зорі, сплітались ефірно-мелодійні згуки жури.

Сергій відчував лоскіт волосинки на своїй щоці, переповнявся ясною радістю.

Оля таке ніжне, чуле дівча! Як музика бреніли прозорі згуки.

— Коли мені було ще тільки вісім років, я прийшла була до своєї маленької подруги на іменини. Саме як ми весело бавились, в кімнату до нас ввійшли жандарми з револьверами, шаблями... Як ми полякались! Ми не знали, чого їм треба. Вони самі шукали, перекидали все. Потім Нінин батько нас пошілував і вийшов з жандармами. Надія Іванівна стояла як скамяніла. Ми тільки злякано дивились на неї.... Ніколи не забуду цього моменту.

Вже потім нам Надія Іванівна розказувала про правду й кривду, про бідних і богатих... Як гірко ми плакали часом з Ніною, що її батько може ніколи не повернеться. Так от. Коли Ніна виїхала з матірю до батька на заслання, я вже не найшла собі більше подруги. Я самотно шукала правди, думала, читала. З своїми думками я ховалась навіть від батьків. Коли настала революція — я думала: оце та правда. Всі революційні партії для мене дорогі, всі революціонери святі. Тільки дивуюсь, чогож вони сваряться, чому не зіллються в одну — тож вона правда?! Більшовиків я не любила. Я знала, що інші партії не визнають смертної кари, а Ленін визнав. Коли прийшли більшовики, я була про них одної думки з батьками — розбишаки. Та батько мій ішов далі: „Це називається дай свині роги" — сказав він, — „ні, ти держи гада на ланцюгу, бо то звірина. Кротові призначено ритися в землі, арештантові возити тачку, а шмаровозові бути шмаровозом"... В таких випадках я вже не змовчувала:

„А Шевченко не з кротів? Ви дайте тільки кротові освіту"...

Але не любив батько ні Шевченка, ні кротів — „ми русскіе"...

Один раз в таких дебатах я притисла батька фактами. Привілейована кляса й навіть такі урядовці, як він — визискували темного бідака, я на його місці соромиласяб казати таке про бідних.

Тоді батько визвірився:

— „А ти не соромишся експльоатувати мене? Ти хоч раз почервоніла за ті грубощі, що кажеш мені? Це мені дяка? Я тягнувся, як каторжан"... „Щож, — кажу, — я не винна, що мене привчили до ледачого хліба"... Батько осатанів: „Марш з мого дому! До різунів! Вони любіші за батька. Дорівуйте"... „І піду!" відповіла я.

— Сергій, ви не зрозумієте, як страшно жити людині, що не вміє самостійно ходити. Мені було вісімнацять років. Перед більшовиками тільки що закінчила ґімназію. Я ніде не була, нічого не бачила, нічого не вміла... Я пішла в цю школу. Пішла. Принціп не дозволив вернутись, хоч ніби батько нічого не мав проти. До того злякалась життя й батьківських проклонів, що мало не дійшла до самогубства.

Дали мені групу. Не знаю ні педагогіки, ні методів... Як же я зраділа, коли мені пощастило пригріти дітей. Любов моя до них стала за все. Працювала до шалу, самозабуття. Думала, що нічого в світі не затьмарить моєї радости.

А побачила... найгірше. Я побачила, що нема правди ні поміж богатими, ні між бідними. Її треба створити, а може... добути.

Я почала була ходити в наш сельбудівський хор. Співали майже самі комсомольці. Диріґент хотів поширити хор і набрав дівчат з села... То що ви думаєте? Яка небудь Ониська почне штурхати та цькувати „безпартійних"... Хор розпався.

Така досада мене взяла!... Думаю, помирю якось. Як зумію, а прочитаю лекцію... Вже й зібрались. А почати ніяк не можу. В кутках хлопці з дівчатами все регочуть та регочуть над якимись картками. Підхожу. Хлопці лукаво всміхаються, показують. Колиж глянула — мало не згоріла від сорому. Закрила очі руками й вибігла як ошпарена.

Потім чула на вулиці на свою адресу:

„Пани в закутках тішаться та знимаються, а на людях очі затулюють".

Просто сором пройти селом. А тепер ще ця...

Оля замовкла і схилила голову. На обличчі промінь місяця заграв щирим сумом.

— Мадонна! — хотів сказати Сергій.

(Продовження буде.)

29. травня відбулася така сама довірочна нарада в Грушевичах і у Він...ську.

Коломийщина.

Дня 29. травня ц. р. відбулося віче в Яблонові в салі Народнього Дому, заходом Комітету Повітового УНДО. Велика саля Народнього Дому не могла помістити всіх учасників, які зійшлися з доокружних сіл. Віче відкрив о. Бурштованний короткою промовою. До президії вибрано д-ра Антона Юркевича як предсідника, Котлярчука Михайла і Кобєлинського Івана селян з Яблонова, як заступників, Івана Мельника як секретаря. Реферат про політичне положення українського народу виголосив д-р Антін Юркевич, а про виборчу ординацію і значіння громадської самоуправи Іван Бегметюк. В дискусії було богато запитів, на котрі відповідав Іван Бегметюк і А. Юркевич. Ухвалено резолюцію в справі громадської самоуправи і вибрано Повітовий Комітет. Заходом Коломийського Повітового Комітету Виборчого УНДО відбулося віче в Гвіздці, де реферував д-р Коссак і в Коршові, де реферував інж. Витвицький.

Жіноче віче в Кутах.

Дня 13. червня 1927 в год. 2-ій попол. відбудеться на площі „Народнього Дому" в Кутах передвиборче жіноче віче. Референтки зі Львова і з Коломиї. — За Жіночий Виборчий Комітет: Марія Дмитрукова, Ц. Гардецька, Н. Григорцева.

Довірочна нарада в Мельниці.

Дня 16. травня ц. р. скликав Повіт. Комітет УНДО. Мельниччини довірочну нараду в справі громадських виборів, у якій взяли участь представники всіх громад Мельниччини. Виборчу ординацію до громад реферував місцевий адвокат д-р Д. Щуровський. Провід виборів веде комітет УНДО. Порад у справі виборів уділяє д-р Д. Щуровський. В повіті зацікавлення та приготування до виборів велике. Противник рівнож почав горячково готовитися до виборів, маючи до помочі хрунів, одначе є надія, що побідять українські лісти, а перевертні з їх покровителями підуть в дубину.

Зборівщина.

Дня 17. травня ц. р. відбувся в Зборові Окружний Зїзд в справі гром. виборів при участи около 60 делегатів з усіх громад суд. повіту. Збори отворив голова Пов. Ком-ту Нац. Обєднання д-р Вол. Левицький, пояснюючи ціль зборів і вагу хвилі. Проводив нарадами о. О. Гайовський з Богутина. Д-р Левицький в своїому рефераті підкреслив, що ціллю зборів є вибір пов. виб. комітету і намічення тактичної лінії в переведенні виборів. На всякого роду запити в дискусії давали відповідь о. Гайовський, дир. Багрій, о. П. Олійник, д-р Левицький і ін. Один поважний селянин висказався, що „село тепер не знає партій", а голова пов. управи радикальної партії О. Маланчук заявив, що радикальна партія хоче співпраці з Нац. Обєднанням. Вибрано пов. виб. комітет з тим, що оба комітети: Нац. Обєднання та радикальний мають злучитися і працювати разом. Комітет з місця назначив ряд довірочних нарад у повіті. Особливу увагу звернув комітет на міста та місточка, де переведено вже (як в Зборові, Озірнїй) дов. наради. Наше міщанство вірить тільки у власні сили та що з виборів вийде зобідно. Пов. Комітет для облегчення праці місцевим виб. комітетам видав власним накладом друки — взірці рекламації і розіслав по повіті. Одначе найбільше уваги звертає пов. комітет на села, де находяться мазурські кольонії, бо вони є найбільше загрожені. Зі сторони влади добачується тенденцію впихати всяких урядовців до І. кола.

Грималівщина і Скалатщина.

Дня 15. травня відбулася в Грималові довірочна нарада делегатів з сіл грималівського судового округа, на котрих вибрано виборчий комітет. Головою комітету вибрано адвоката д-ра Олійника, а заступником нотаріяльного канд. Михайла Кошюбку.

Дня 22. травня уладив Комітет велике віче під голим небом в Грималові, на якім ухвалено резолюції в справі громадських виборів, між іншим в справі загального, рівного, тайного, безпосереднього і пропорціонального виборчого права. — В повіті йде робота по всіх селах, і в кожнім селі заложено місцевий виборчий комітет. Утворено виборчий комітет і в самому Грималові.

Не остався позаду і Скалат. Тут рівнож працює Комітет під проводом адвоката д-ра Тригубчака. На 14. червня ц. р. (вівторок) скликує цей Комітет віче в Скалаті, на якім будуть реферувати: редактор Дмитро Паліїв зі Львова, д-р Степан Баран з Тернополя і радн. Олександер Пісецький зі Зеленого.

Віче в Самбірщині.

Дня 29. травня ц. р. відбулося при великім здвизі народу в мішанім селі Вагощі, самбірського повіту, віче під голим небом, перше від 20 літ. Віче отворив і йому проводив гром. Остап Турянський, селянин з Вагощі. Політичний реферат виголосив студ. Осип Турянський, про справу виборів говорив селянин з Луки Петро Луцький. Відтак принято одноголосно резолюції, поставлені гром. В. Турянським. Віче внесло в село бадьорий настрій і сильно охоту до дальшої організаційної праці, яку започаткувало так гарно кількох свідомих громадян зпоміж місцевого селянства.

Після вбивства пос. Войкова.

Відповідь польського уряду на ноту СРСР. Арештування монархістів. — Що кажуть про вбийника пос. Войкова. — Переслухання. — Наглий чи звичайний суд? Участь уряду в похоронах. — Чічерін і Штреземан про вбивство.

Варшава, 8. червня 1927.

В польськім мін—стві закорд. справ опрацьовано текст польської ноти у відповідь на більшовицьку ноту, яку більшовицький уряд вручив послові Патекові, а яка торкалася вбивства посла Войкова. Польську ноту предложать до одобрення премієрові, а потім перешлють пос. Патекові, щоби передав її більшовицькому урядові. Кажуть, що польська нота ствердить, що здогади, які є в більшовицькій ноті, начеб польський уряд толерував діяльність організації російських монархістів на терені польської республіки, — є неоправдані. Нота має також звернути увагу, що закид начеб більшовицькому послові у Варшаві Войкову не запевнено особистої безпеки, відпадає з тої причини, що Войкову пропоновано особисту охорону, але він відкинув її. Можливе теж, що уряд заявить у ноті, що готов заплатити відшкодування вдові по пос. Войкові.

В ночі на приказ властей переведено в російській кольонії у Варшаві і Вильні богато арештувань, щоби ствердити, чи є який компльот організацій російських монархістів, і чи на їх приказ виконав Коверда атентат на пос. Войкова. Одначе дотеперішні висліди слідства не потверджують цього. У Варшаві арештовано 6 визначних рос. монархістів: директора „Русспресу" Кельнича, представника вел. кн. Миколи Миколаєвича, Орлова, царських генералів Максимовича і Вікторова та двох поміщиків. У Вильні арештовано 29 російських емігрантів. Між тамошніми арештованими є ред. Яковлев, який у свому рос. органі, що виходить у Вильні, помістив був відозву, щоби для Коверди збирати складки.

Голова „Білоруської Нац. Ради" у Вильні д-р Павлюкевич, запитаний про бувшого співробітника часописи „Белорусское Слово", сказав, що Коверду знає віддавна. Ще молоденьким хлопцем працював він як коректор в органі білоруської партії. Був понятливий, совісний, всі його любили. Останніми часами був дуже нервовий, а дня 22. травня просив д-ра Павлюкевича, щоби той дав йому 4-денну відпустку. Коли речинець минув, післали до Коверди зі запитом, чи хоче далі працювати. Виявилося, що Коверда виїхав у невідомім напрямку. Коверда ніколи не розмовляв на політичні теми. Не знати навіть, чи уважав себе москалем чи білорусом. Директор гімназії Російського Товариства у Вильні характеризує Коверду, як хлопця дуже спокійного і чемного. В VII. кл. був взірцевим учнем, в VIII. занедбувався все більше, так що вкінці треба було викреслити його зі списку учнів. Товариші Коверди кажуть, що він мріяв про великі вчинки, часто попадав у задуму і довго з ніким не розмовляв. Товариші кажуть теж, що Коверда вважав себе москалем скрайне правих поглядів. Родина Коверди переконана, що він виконав атентат із патріотичних мотивів. Відколи мати Коверди перестала учителювати, молодий Коверда вдержував цілу родину. Жив із матірю і сестрами у Вильні при вул. Криве Коло 4.

Коверду переслухують майже без упину. Вчора слідчий суддя переслухував його майже 6 годин. Нині рано переслухував його вдруге. Коверда є у вязниці при ул. Дзельній, у відокремленій келії. Кажуть, що після вбивства заявив, що виконав учинок патріотичний і ідейний. Досі ще не рішено перед яким судом відповідатиме Коверда, чи перед наглим, чи перед звичайним карним судом. Рішення в тій справі западе після закінчення вступного слідства.

Тіло Войкова виставлено в будинку посольства СРСР. при Познанській вул. у колюмновій салі. На домовину покладено богато вінців, а всі майже з червоними стяжками: м. і. від повновласників СРСР у Польщі, від співробітників посольства, від комуністичних комітетів у Польщі „передчасно помершому зі злочинної руки". Похорон буде в пятницю рано з будинку посольства, відки перенесуть тіло на гол. двірець. У похоронах візьме участь польський уряд із премієром. Колиб марш. Пілсудський не міг узяти участи в похороні з огляду на стан здоровля, заступить його віцепрем. Бартель. Тілу Войкова віддадуть військові почести, як то є звичаєм при похоронах представників закорд. держав, акредитованих при центр. уряді. Комуністична фракція польського сойму прислала спочування вдові по пос. Войкову.

Берлін, 8. червня 1927.

Офіціяльний комунікат про стрічу мін. Штреземана з нар. ком. Чічеріном у Баден-Бадені доповнюють „Льокальанцайгер" і „Таг" подробицями, що оба держ. мужі у розмові торкнулись англ.-більшовицьких взаємин. Штреземан іще раз зазначив, що Німеччина буде невтральна у конфлікті. Мін. Штреземан перший повідомив Чічеріна про вбивство Войкова. І Чічерін і Штреземан висловили погляд, що вбивство не потягне за собою ніяких наслідків у загально-европейськім положенні. Також „Фос. Цтг." стверджує, начеб Чічерін заявив, що вбивство пос. Войкова не може вплинути на зміну польсько-більшовицьких взаємин.

Конфлікт СХС. з Альбанією.

Італія хоче посередничити. — Димісія югославянського кабінету?

Білгород, 8. червня 1927.

„Време" повідомляє, що італійський посол у Білгороді предложив в імени свого уряду посередництво Італії в конфлікті Югославії з Альбанією. Італійський уряд висловлює думку, що справа драгомана Джюрашковича не є зовсім у звязи з італійсько-югославянським конфліктом дотично тіранського пакту і її можна окремо обговорювати. „Време" заявляє, що югославянський уряд не погоджується з такою думкою, бо думає, що італійське посередництво було би безуспішне в тій справі.

Відень, 8. червня 1927.

„Н. Фр. Пр." подає з Білгороду, що в тамошніх політичних колах замітне чимраз більше занепокоєння з причини конфлікту між СХС. і Альбанією. Опозиційна преса закидає урядові, що поступив нерозважно і заповідає в звязи з цим димісію кабінету. Урядова преса зазначує, що конфлікт набрав поважного характеру. Міністр закордонних справ повідомив, що представникові СХС. при Лізі Націй поручено дати відповідь в імени Югославії на альбанську ноту. Кажуть, що альбанський посол вислав свому урядові телеграму, в якій радить приняти югославянські домагання.

Маніфест румунського уряду.

Букарешт, 8. червня 1927.

Уряд оголосив обширний маніфест, у якім взиває всіх горожан, вірних краєві і королеві, щоби помогли урядові виконати завдання, поручені йому монархом. Маніфест підписали всі члени уряду.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91. Банк Польський платив за долара в готівці 8·88, за Ню Йорк 8·91.

Дня 1. травня ц. р. відбулося в Луці коло Самбора велике віче, на яке явилися громадяни не тільки з Луки, але також з Дорожова, Бикова, Білині, Ортинич, Майнич, Татар, Сільця та ін. в числі понад 1500 голов. Віче відкрив голова повіт. комітету о. Юліян Татомир, до президії увійшли сел. Тарнавський Г. з Бикова, Дмитро Весолівський з Луки, секретарювали М. Шеремета й Іван Луцький з Луки. Політ. реферат виголосив д-р М. Галущинський із Самбора, про виборчу ординацію говорив сел. П. Луцький з Луки, про сільсько-госп. справи селянин з Бикова Г. Тарнавський, про політичні напрямки серед українського суспільства студ. З. Диденко. Принято відповідні резолюції всіма голосами проти двох голосів, а саме хрунявого наказного комісаря з Луки Попеля та прихильника „партії праці" Дмитра Городиського з Луки, якого праця проявилася досі тим, що підкопав місцеву кооперативу... Віче покінчено відспіванням нац. гимну.

Дальші віча в справі виборів до громад відбудуться в Татарах дня 5. червня і в Прусах дня 13. червня ц. р. На ці віча запрошує доокружні села Повітовий Комітет УНДО. в Самборі і в Луці. — Юліян Татомир.

Городеччина.

В неділю 29. травня ц. р. відбулося в Ставчанах пов. Городок Ягайл., окружне повітове віче в справах виборів до громадських рад. Віче отворив сел. Степан Фіктош зі Ставчан. Збори вибрали провідником віча місцевого пароха о. Івана Божейка. Реферат про вагу виборів і виборчу ординацію виголосив голова Повіт. Нар. Комітету УНДО. адвокат д-р Степан Біляк з Городка Яг. По рефераті забирали слово учасники віча, жаліючися на ріжні надужиття наказних комісарів. Горячу палку промову виголосив селянин Олекса Морцало з Бартатова. У вічу взяло участь понад 300 селян з громад: Ставчани, Оброшин, Бартатів і Полянка, які прибули громадно помимо дощу.

Оповістка.

Наукове Товариство ім. Шевченка, Львівський Боян і Бандурист уладжують **сьогодня**, в четвер, дня 9-го ц. м., вечір української народньої пісні в честь членів II. Конгресу Славянських Географів і Етнографів, приятелів нашого українського народу і нашої народньої пісні. Згадані товариства запрошують на цей вечір усіх П. Т. Громадян, що кермують нашими народніми установами і в них працюють. Вступ безплатний, тільки за особистими запрошеннями, які розсилаються і які можна набути від 5-ої год. в Т-ві „Українська Бесіда". Вечір відбудеться у великій салі Народнього Дому, початок точно в 7½ год. вечером. З огляду на конечність удержання порядку, проситься прибути перед означеним часом.

НОВИНКИ.

— **Новий пресовий закон.** З вчорашним днем почав обовязувати новий пресовий закон, виданий у формі декрету президента держави, який накладає величезні кари за поширювання неправдивих відомостей й обиду в друку. Очевидно, що поняття „неправдиві відомости" й „обида в друку" є дуже широкі і залежать від їх інтерпретації покликаними до того урядовими чинниками. У ході поступування з боку влади, що має догляд над пресою, важким каменем на щоденниках заготить т. зв. заняття *(zajęcie)* ґазети до 24 годин. Вчора, в першому дні законної сили того декрету наш орган перший впав жертвою заняття за два сконфісковані рядки в замітці пос. С. Хруцького („До відома українського громадянства"). Тому то й наш орган появився аж в год. 1·30 попол. замісць в 9-ій рано.

— **Пригадка членам Т-ва охорони воєнних могил!** Пригадуємо, що нині (четвер 9. VI.) в 6. год. вечером відбудуться в домівці Т-ва „Зоря" (вул. Вірменська) Установчі Збори філії Краєвого Т-ва охорони воєнних могил на місто і судовий повіт Львів.

— **Чесько-польське братання на українській землі.** Чехи підготовляються до святкування в дні 2. липня десятиліття битви під Зборовом, в якій по російській стороні проти австрійської армії брав участь чеський леґіон. Програма свята вже розроблена. На ювилей битви прийдуть представники чехословацького народу з Чехії, Моравії, Словаччини і Підкарпатської Руси двома поїздами з Праги через Краків і з Кошиць через Лавочне в числі 1.300 людей. Очевидно, серед гостей переважатимуть військові, головно леґіонарі в „історичних" військових одягах (російськім, французькім, італійськім і сербськім). Крім того являться на святі представники чехословацької влади, відпоручники сокільства й інших чехословацьких організацій. Зі Зборова відбудеться похід до села Цецови, до могили полеглих борців за волю чеського народу. На святі виступатиме також шеф чехослов. генер. штабу ген. Ян Сирови. Участь у святі візьмуть представники польської влади, а офіційну програму закінчать гимни чехословацький і польський. Опісля гості зупиняться ще у Львові. Як бачимо, святкування десятиліття битви під Зборовом буде не так відданням пошани полеглим борцям за волю чеського народу, як маніфестацією чесько-польського братання на українській землі. Скреготливим дісонансом будуть відбиватися звуки чеського і польського гимну в українських ухах.

— **Ще в справі закінчення шкільного року.** В деяких часописах появились чутки, що речинець замкнення шкільного року пересувається на день 28. червня, отже ферії шкільної молоді будуть скорочені на тиждень. У тій справі міністерство освіти повідомило, що речинець замкнення шкільного року вже тому кілька літ визначено на день 28. червня. Поодинокі округи зверталися до міністерства, щоби речинець цей скоротити до 22. червня. Міністерство в богатьох випадках узгляднило це з огляду на льокальні відносини. Цього року зголошено в міністерстві внесення в справі вчаснішого закінчення шкільного року. Міністер порішив у цій справі так, що в середніх школах нормально кінчиться шкільний рік дня 21. червня, а від дня 22-го до 28-го червня відбуватимуться іспити для новоприступаючих.

— **Польські прогульки до наших гір.** Всякі польські спортові та туристичні установи влаштовують рік-річно богато прогульок в наші гуцульські гори. Влаштовують їх крім того дуже часто і польські школи. Ось цього року одну з таких прогульок заповів і львівський польський „*uniwersytet ludowy*" до Жаб'я на Говерлю і т. д. Зате наші установи а тим менше школи влаштовують такі зорганізовані, збірні прогульки дуже рідко, або й зовсім їх не організують. А цікаво знати чому? На шпилю Говерлі на самому кордоні густо-часто лунає літом „*Nie damy ziemi*", а наш гуцул чує це все, бачить і в голову заходить, де то ділися українці, чому вони ніколи туди не їдуть, чому майже ніколи українського слова не почує від туристів. Невже ні одна наша школа, або спортова установа не в силі зорганізувати бодай одної прогульки чи то під проводом професорів, чи під проводом досвідних туристів у наші гори. Невже молодь наша не потребує знайомитися практично зі землею українською, побачити гір? Вар... невже їм не потрібно ... наші чинники подумати, щоби відповідні ... та поставили й ... над цею справою ... Перед війною і в нас було інакше, краще ніж вона стоїть досі.

— **Іспит зрілости** в приватній жіночій семінарії „Рідної Школи" в Самборі здали абітурієнтки: Бараневська Домініка, Булка Емілія, Чайковська Осипа, Чайковська Марія, Даньковська Емілія, Федечик Надія, Галюка Ма...ська Емілія, Клюфа Софія, Лавр...рія, Іваненко Ольга.

...жиньска Теодора, Матушак Стефанія, Опшипок Марія, Перчинська Марія, Перчинська Віра, Позванська Марія, Синдович Стефанія, Шемендяк Евфрозина, Тичинська Марія, Тшук Иоанна, Валях Ольга і Виницька Ольга.

— **Осторожно з виїздом до Канади.** Листи, які приходять з Канади, одноголосно стверджують велике безробіття і біду серед наших переселенців та робітників. Наші люди цілими ватагами ходять з місця на місце в пошукуванні за заробітком і ніде не можуть його знайти. Страшна нужда виглядає з їх очей, а розпука пхає неодного на дорогу самовбийства. Цією дорогою звертаємо увагу всіх, щоби самі не їхали і другим відраджували їхати без докладних відомостей і умов праці та заробітків у Канаді.

— **Розмашистий вчинок.** Наш фейлетоніст Гал. Чіпка одержав вчора переказом 2 зол. на „обід без пива" від розмашистої особи, що підписалася о. Василь Вулицький (очевидно, такого духовника в шематизмі нема) — як еквівалент за пасолоку, яку жертводавцеві справляють його фейлетони. Наш фейлетоніст на радощах зложив цю жертву в Рідній Школі та просить і далі не лише замаскованого о. Вас. Вулицького, але й усіх читачів його фейлетонів присилати такі щедрі гостинці, а тоді Рідна Школа чи інша аналогічна установа певно не буде щомісячно містити в нашій пресі роздираючих душу покликів в справі допомоги.

— **Пожежа нафтових шибів у Румунії.** Дня 7. червня вибухла пожежа в нафтовому шибі в Мороні (в Румунії). Шиб цей є власністю тов-а Стеауа, а достарчав сто ваговів нафти денно. Огонь перекинувся на сусідні шиби. В огні згоріло 18 людей, їх тіла найшли звуглені.

— **Летунська катастрофа в Англії.** Підчас летунських перегонів у Бавркавті, які відбувались у присутности богатотисячної товпи, брало участь двадцять літаків. Два літаки зударились на висоті 200 стіп. Розторощені літаки впали на землю. Летун, командант ескадри Лонґтен і майор Овпеншов згинули на місці. Оба були найздібнішими англійськими пільотами.

— **Градова туча в Ярославі.** Дня 4. червня попол. перейшла над Ярославом велика туча з градом величини голубиного яйця. Град падав більше як три чверти години, в супроводі громів і лискавиць. На вулицях потворилися з води справжні стави. Шкоди в місті і на передмістях великі. На горішньо- і долішньо-лежайськім передмісті, на просторі 300 моргів град і туча заподіяли в засівах шкоди на около 25 проц., в овочах 50 проц. На просторі около 250 моргів на краківськім передмісті і на Веселій Горі в засівах і садах є шкід на 50 проц., на Порохницькім передмісті на просторі 75 моргів є шкід у засівах і овочах 50 проц., на Глибокім передмісті на просторі 60 моргів є шкід у засівах і овочах на 50 процент. Найменше потерпіло передмістє Міштал', де шкода доходить до яких 10 проц.

— **Самовбивчий замах.** З причини нещасливої любови намагалась відібрати собі життя 17-літня Брон. Генсівна, занята в фабриці „Лаокоон" у Львові. Ратункова стація відвезла Генсівну в небезпечному стані до шпиталю.

— **Доріжня зросла лише на 1·1 процент!** Варшавська комісія для досліду зміни коштів удержання ствердила на засіданні дня 7. червня, що кошти вдержання у Варшаві зросли від 16—31 травня в порівнанні з часом від 16. до 31. березня п. р. лише на 1·1 проц.

— **Дирекція Т-ва „Карпатія"** пригадує усім нашим Інституціям, Товариствам, Кооперативам і загалові нашого Громадянства, що речинець субскрипції удїлових листів небавом кінчиться і тому являється нашим національним обовязком взяти масову участь в субскрипції і не допустити до відібрання концесії одинокому українському Тов. обезпечень на життя і ренти. Субскрипцію переводить Кооперативний Банк „Дністер", який на зложені суми видаватиме удїлові листи, що після постанов статуту будуть відповідно опроцентовані, в свойому часі виьосовані та з надвишок Т-ва сплачені. Вартість одного удїлового листа виносить 100 зол. Гроші складати в „Дністрі" Львів, Руська 20 з зазначенням „на субскрипцію удїлів „Карпатії". 2319 2-7

— **Звертаємо увагу всім кооперативам,** щоби в горячі дні переховували пасту до обуви Елеґант в холодніших місцях. Паста Елеґант є товщена, тому може розмякнути. — О. Левицька і Ска Львів, Кордецького 51. 2330 1-3

З життя наших установ.

Сходини стрийської делеґатури Союза Українських Адвокатів.

Дня 5. червня ц. р. в салі Народнього Дому в Стрию відбулися сходини українських адвокатів стрийської делеґатури, що належать до „Союза Українських Адвокатів", зі слідуючим дневним порядком: 1. Положення української адвокатури; 2. Права української мови; 3. Організація С. У. А.; 4. Правничий часопис.

Сходини відкрив делеґат д-р Володимир Калуський адвокат зі Стрия, проводником нарад вибрано д-ра Антона Гарасимова. По дуже цікавих рефератах, виголошених д-ром Романом Домбчевським, представником усіх делеґатур С. У. А. і д-ром Володимиром Калуським, стрийським делеґатом, розвинулася широка дискусія, в якій брали участь д-р Петро Зволинський, адвокат з Болехова, д-р Михайло Лакуста адв. з Журавна, д-р Гарасимів та інші.

Ухвалено: перевести організацію, щоби не було ні одного українського адвоката, який не належав би до С. У. А., зложити одноразовий даток 5 доляровий на правничий часопис, який після ухвали головного Виділу С. У. А. має появитися в осені ц. р. В дискусії підчеркнено трагічний момент, що на протязі майже одного місяця українська палестра понесла болючу втрату через смерть трьох товаришів, які відійшли ще в силі віку. Ухвалено негайно вплатити до товариського посмертного фонду вимагану вкладку, щоби полекшити долю вдів і сиріт.

В дальшій дискусії з жалем сконстатували бесідники, що хоч українська адвокатура стрийського округа стоїть на висоті свого завдання, то на жаль не найшла досі відповідного і належного зрозуміння і відтримки у свого громадянства. Бесідники подавали разячі і драстичні приклади з цеї ділянки. Це були перші сходини стрийської делеґатури, а дали вони доказ гарних відносин, які панують між членами української палестри стрийського округа.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ:

ЗАПИСКИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА. Том CXLIV. — CXLV. Праці історично-фільософічної секції під редакцією Івана Крипякевича. Львів 1926. Накладом Т-ва. Стор. 282 великої вісімки. Зміст: 1) Державно-правне становище українських земель під кінець XIV. в. — Микола Чубатий; 2) Студії над державою Богдана Хмельницького (III. Державні межі. IV. Дороги.) — Іван Крипякевич; 3) Символічні образи на ритинах київських стародруків — Олекса Новицький; 4) Бойківський тип деревяних церков на Карпатах — Володимир Січинський; 5) Слідами гетьмана Мазепи — Богдан Барвінський; 6) Початки преси на Україні, 1776—1850 — Іван Кревецький; 7) *Miscellanea.* Нові причинки до початків Хмельниччини — Мирон Кордуба. Скарб з Межиріча Корецького — Юрій Полянський; 8) Наукова хроніка. Перша спроба систематичного викладу української історіографії — Вячеслав Заїкин. Спроба історично-правничого аналізу становища Донщиниа російсько-донських відносин у XVI—XX. віках — Вячеслав Заїкин; 9) Бібліографія. Нові праці з історії Гетьманщини XII—XVIII в. — Іван Крипякевич.

ЗБІРНИК МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНОЇ СЕКЦІЇ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА. Том XXV. під редакцією д-ра Володимира Левицького і д-ра Івана Раковського. Львів 1925. Накладом Т-ва. Стор. 94+XXIV. великої вісімки. Зміст: Miron Zarycki: Une methode d' introduction de la notion de bon ordre dans la Théorie des Ensembles; Georg Polańskyj Stefan Krukowski: Die erste Paläolithstation in Nowosilka-Kostiukowa (Podolien); d-r Stefan Baley: Ueber schizophrene Einstellungen und Verhaltungsweisen; M. Кравчук: Про остачу Lagrange'вого ряду; І. Фещенко-Чопівський: Цементовання заліза і сталі бором і берилем; М. Крилов: Спосіб нескінчених визначників у теорії лінійних інтегральних рівнань; М. Кравчук: Про Green'ове та Stokes'ове перетворення; G. Polańskyj: Nachtrag zur Abhandlung: „Die erste Paläolithstation".

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ Наукового Т-ва ім. Шевченка. Випуск I. під редакцією проф. Миколи Мельника. Львів 1925. Накладом Наук. Т-ва ім. Шевченка. Стор. 42 вел. вісімки. Зміст: 1) Звіт з діяльности фізіографічної комісії за час від 22. лютого 1922 до 1. травня 1925. Написала О. Мрицівна; 2) Геольогічно морфольог. поміщення в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і діловільна циклічна система Поділля. Написав Ю. Полянський; 3) Resume; 4) Д-р Фр. Гербіх як дослідник фльори Східної Галичини і Буковини. Написав М. Мельник; 5) Miscellanee.

SITZUNGSBERICHTE DER MATHEMATISCHE-NATURWISSENSCHAFTLICH-AERZTLICHEN SECTION der Ukrainischen Sevcenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Heft IV. (Juni 1924 — August 1925 1926; Heft V. (Oktober 1926—Jänner 1927.)1927;Heft VI. (Februar—März 1927) 1927.

MITTEILUNGEN DES UKRAINISCHEN WISSENSCHAFTLICHEN INSTITUTES IN BERLIN. Heft 1. April 1927. Berlin und Leipzig. Walters De Gruyter et Co. Seiten 84. For. 8°. Inhalt: 1. D. Doroschenko: Entwicklung und Errungenschaften der ukrainischen wissenschaftlichen Forschungstätigkeit in den letzten fünfzig Jahren; 2) D. Doroschenko: Ukrainische Akademie der Wissenschaften in Kyjiv; 3) J. Mircuk: Ukrainische Schevcenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg; 4) I. Mircuk: Ukrainische wissenschaftliche Institutionen in der Tschechoslowakei; 5) V. Zalozeckyj: Ergebnisse der wissenschaftlichen Forschung über alle Kunsterscheinungen in der Ukraine (1914—1927; 6) J. Mircuk: Ukrainische philosophische Bibliographie der letzten Jahre (1921—1926); 7) Z. Kuzela: Volodymyr Hnatiuk. Ein Nachruf.

Відозви і комунікати.

Комунікат ч. 3.

Товариство Охорони Воєнних Могил запрошує загал нашого громадянства до участи в процесіональному поході на могили Найдорожчих в оба дні Зелених Свят. Всі товариства, делеґації та учасники походу мають безумовно повинуватися зарядженням впорядчиків, на яких Т-во вложило обовязок удержати взірцевий порядок, не допустити до ніяких провокаційних виступів та надати процесійному походові поваги зорганізованого церковного свята. При тій нагоді Т-во повідомляє, що воно на цей рік зарядило провізоричну тільки очистку могил, до сталого і тревалого їх упорядкування зможе воно приступити щойно після полагодження богатьох справ формальної натури.

Подаючи це до відома, Т-во звертається до всіх учасників свята, щоби вони по могилах не ходили, їх не топтали, а піклувалися ними, як нашими найдорожчими памятками.

За Головну Раду Товариства Охорони Воєнних Могил:

Бр. Янів вр. голова. *С. Україиський* вр. за секретаря.

Комунікат ч. I. Виконавчого Комітету українського православно-церковного зїзду.

Дня 7. червня 1927 р.

Подається до загального відома, що постановою Українського Православн. Церковного Зїзду в Луцьку в днях 5—6 червня 1927 року створено Церковний Комітет як виконавчий орган Зїзду, з представників усіх повітів, уповноважнюючи його: 1) представити духовній та цивільній владі всі постанови Зїзду та висловлені на ньому побажання, як голос репрезентованої Зїздом української людности, і 2) робити надалі всі взагалі можливі старання і заходи для здійснення постанов Зїзду та оздоровлення нашого церковно-громадського життя в дусі, заповідженому Зїздом.

До Виконавчого Комітету на Зїзді вибрано: Кременець: Гаврилюк Деннис, Миронюк Микола і Терновий Ілля. Дубно: Назарчук Федір, Сенюк Адріян, і Камінський Антін. Здолбунів-Остріг: Беднарський Олександер, Кухарчук Павло і Алтунін Филимон. Рівне: Кентржинський Антін, Ковпаненко Данило і Семенюк Степан. Костопіль: Серветник Лаврін, Кудра Олександер і Річицький Аполлон. Луцьк: Власовський Іван, Бондарук Іван і Арцабка Лаврін. Горохів: Грибок Гриць, Петрушевський Микита і Лещук Яків. Володимир: Річинський Арсен, Каркушевський Петро і Краєвський Володимир. Ковель: Романенко Дмитро, Джум Модест і Олексюк Артем. Любомль: Булавка Василь, Ужвий Михайло і Муравець Микита. Бересть: Артемюк Павло, Соловій Віктор. Камінь-Каширський: Лиходько Іван, Козик Йосиф і Гетьманчук Софрон. Сарни: Раєвський Василь. Дорогичин: Качанюк Трохим. Холмщина і Підляше: Хрупький Сергій і Любарський Семен.

Вищезазначений Комітет виділив на засіданні дня 6-го червня Президію Комітету в складі: Голова д-р Річинський Арсен, заступник голови Власовський Іван, секретар Бондарук Іван і члени: Хрупький Сергій, Артемюк Павло, Кентржинський Антін і Романенко Дмитро. Заступниками їх вибрано: Серветника Лавріна і Сенюка Адріяна.

Зі всякого роду кореспонденцією і пересилкою грошей належить звертатися до секретаря Комітету Івана Бондарука в Луцьку, вул. Ягеллонська 93.

Голова Президії: Д-р Річинський. Секретар Ів. Бондарук.

ОПОВІСТКИ.

З ґімназії СС. Василіянок у Львові. Вступні іспити до кляс II—VII. будуть переведені в днях 21—23. червня пополудні (початок о год. 4-ій), а до кляси I-ої дня 28. червня о год. 10-ій рано. При зголошенні до іспиту, письменнім чи устнім, треба предложити метрику уродження, посвідку защеплення віспи й евентуально шкільні свідоцтва. Вписи до всіх кляс переводяться зараз по зложенім іспиті до дня 30. червня. Осінний речинець вступних іспитів і вписів оповіститься в другій половині серпня. — Висота іспитових такс, вписового і оплати за шкільну науку оповіщується в будинку ґімназії. В справі приняття учениць до ґімназійного Інститута належить звертатися до Ігуменату монастиря СС. Василіянок у Львові ул. Зиблікевича, ч. 30. — Ґімназія (з повним правом прилюдности) приміщена у власнім будинку при ул. Длуґоша ч. 17. — За Управу ґімназії: *Д-р Василь Щурат.* 2285 3—3

На Звичайний Загальний Збір „Міщанського Союза Кредитового для ремесла, промислу і торговлі", коопер. з обмеж. порукою у Львові, який відбудеться в пятницю, дня 10. червня 1927 в домівці власній при вул. Руській ч. 3. о год. 7-ій з полудня, запрошує членів — *Надзірна Рада.* 2341

Вступні іспити на I. курс Учит. Семинара з правом прилюдности С. С. Василіянок у Львові вул. Потоцького 93. відбудуться в днях від 30. червня до 5. липня. Зголошуватися треба найдальше до 28. червня особисто щодня від 9—1 год. або почтою предкладаючи метрику і остатнє шкільне свідоцтво. До іспиту можуть бути допущені також учениці, які не покінчили VII. кляси, але які мають потрібне знання. Вписи на вищі курси (II—V), як також до всіх 7. кляс школи вправ будуть переводитися від 25—30 червня. Учениці, які зголосяться скорше, можуть числити на приняття до інституту. 2336 1-2

Вписи до одинокої Української Торговельної Школи у Львові, вул. Корняктів ч. 1. приймаються від дня 28. червня до 3. липня 1927. В школі ведеться трилітна торговельна і кооперативна наука, та ріжні курси для хлопців і дівчат з ріжним образуванням, від покінченої народньої до матури середньої школи. При вписі треба предложити метрику і послідне шкільне свідоцтво, а до письменних запитів долучити марку. — *Управа.* 1—4

Вступні іспити до жін. уч. семінарії „Рідної Школи" в Самборі відбудуться від 30. червня до 5. липня ц. р. Подання вносити до 25. ц. м. на адресу Дирекції з метрикою і лікарським свідоцтвом повітового лікаря на приписанім блянкеті. Шкільне свідоцтво можна предложити перед іспитом. На відповідь долучити марку. — *Дирекція.* 2338 1-2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.